

El Gran Germà

Arran de l'acaparadora victòria de Silvio Berlusconi en les eleccions italianes, Jordi Balló emfasitza el poder total que Sua Emittenza té ja entre mans.

El rècord de Silvio Berlusconi —el *Berlusca*, que li diuen els que no l'adulen— és de Guinness: és l'única persona en tot el món de les democràcies occidentals que controla totes —sí, totes— les cadenes de televisió del seu país. Unes perquè n'és propietari i les altres perquè, essent públiques, passaran ara a formar part de la seva nova àrea d'influència, la del poder polític en sentit estricte.

O sigui que som a prop, molt a prop, del malson orwellià, oferir una sola imatge repetida per mitjans de difusió molt diferents. Berlusconi ja va usar la tècnica del Gran Germà de manera sistemàtica a partir del moment que, en una feliç expressió que ha fet fortuna, va decidir "*scendere in campo*", és a dir, entrar en la lluita política. Els mítings durant la campanya han tingut invariablement el mateix format, el candidat Berlusconi passejant per sobre de l'escenari dirigint-se amigablement al públic, mentre sobre ell una multipantalla enorme engrandia la seva imatge aclaparadora. Una efectiva unió de la grandiloqüència i de l'afectivitat més entranyable que contenia encara una deferència humanista, perquè a l'hora de recollir els vots el Gran Germà es feia present. Ara que ja té els vots, i més dels que podia esperar, aquesta presència ja no serà necessària.

L'imperi Berlusconi

- Tres cadenes de televisió (Canale 5, Rete Quattro i Italia Uno) amb un 45% de l'audiència.
 - Les editorials Mondadori (revistes *Panorama*, *Epoca*, *Grazia*...) i Silvio Berlusconi Editore (revistes populars de gran tiratge: *Telepiù*, *Sorrisi* i *Canzoni*...).
 - Una cadena de grans magatzems: Standa.
 - Diverses empreses d'assegurances i productes financers: Programm Italia i Mediolanum.
 - El club de futbol més important del país (Milan AC).
- Total Fininvest: 300 empreses i 40.000 treballadors.**

FONT: L'ESPRESSO

Berlusconi esdevindrà l'home invisible, però la seva imatge en canvi es repetirà, insaciable, omnipresent.

Hi ha —per poc temps segurament— un divertidíssim programa de la RAI 3 que es diu *Servizi Segretti* on un conegut humorista disfressat d'investigador es dedica a rascar la veritat dels temes més misteriosos. Un dels programes més celebrats va ser el dedicat al *Berlusca* —just abans que es constituís formalment el partit Forza Italia— en el qual, a la manera de *Citizen Kane*, s'entrevistava accidentalment alguns dels seus amics de joventut, a la recerca del seu Rosebud.

El programa és ben eloqüent, perquè per aquest sistema d'humor aparent i desimbolt, el periodista/investigador aconsellava que els que l'han conegut o els que treballen amb ell desgranin amb temor tot el peculiar sistema de vida i de treball del magnat que abans era també amic. I et permet conèixer perles dels efectes del seu poder com ara fer desviar els avions d'Alitalia perquè no molestessin el son daurat dels habitants de Milano Due, el barri residencial que Berlusconi havia construït i que estava en la ruta aèria de la companyia estatal.

La referència al film de Welles pot ser una argücia retòrica, però sembla una cita obligada. Berlusconi ha aconseguit el vell somni que Charles Foster Kane —mediatitzat per les lleis antitrust— no va poder culminar en la ficció. El milanès, lliure de mans, ha pogut demostrar en la pràctica que el camí imaginat per Welles era el bo: primer controlar l'opinió, després ja vindrà la política. Kane li ho deia, claríssim, a la seva dona quan aquesta li retreia les crítiques que els diaris de la seva cadena dedicaven al president dels Estats Units, que era també l'oncle de la dona:

—Charles, el president és ell, no tu...

—Estimada, aquest és un error que el temps corregirà.

Jordi Balló

Milà 1994: tan lluny i tan prop

Toni Mestre ens descobreix un Milà desconegut per a la majoria, el de la ciutat culta i elegant que, en decadència o no, manté el seu aire aristocràtic.

Aquests dies he tornat a Milà. La capitalitat cultural i econòmica d'Itàlia vivia, com la resta del país, vespres electorals. Les eleccions no alteraven el seu pols segur i decidit. La vida transcorria amb el ritme habitual, relaxat als carrers però frenètic al treball. Un frenesí controlat, de disseny, ordinador i *capuccino*. La ciutat es presenta atractiva.

És senyoriívola a l'estil burgès, d'una burgesia antiga i potent que s'ha fet un lloc per a viure a la seua mida. Potser la història de Milà, sotmesa a uns i a altres des de començaments del segle XVI fins la meitat del XIX, lluny dels poders centrals, n'ha condicionat l'evolució del paisatge i el paisanatge urbans.

Però què sabem, nosaltres, valencians i

catalans en general, de tot això? Certament, ben poc. Hi ha, naturalment, les relacions econòmiques obligades. No debades parlem del motor d'Itàlia. Als avions d'anada i tornada tot eren executius, *yuppies* i gent de maletí. De gent "normal", de viatgers per plaer, només jo i la persona amb qui viatjava. I per què aquesta desconexió tan gran entre Milà i Bar-

celona o València? No ho entenc. No entenc que la gent viatge arreu del món i s'oblidi sistemàticament de Milà. Fins i tot entre els amics que hi viatgen sovint per negocis hi vaig notar un punt d'estranyesa quan els anunciava el meu viatge d'una setmana a la capital de la Llombardia. Ells, segons sembla, viatgen només per feina, es passen el dia a les oficines, mengen un entrepà a migdia i de nit ixen a sopar a qualsevol lloc d'aquells de negocis. No viuen Milà.

I és una llàstima, de debò. Només per la seua vida teatral paga la pena el viatge. No es pot ignorar una ciutat que compta amb més de quaranta-cinc teatres, des de l'insuperable Scala fins al mític Piccolo. Però hi ha també la seua indiscutible condició de capital editorial del país. A cada carrer hi ha més d'una llibreria, i quines llibreries! I els seus museus. Només la Pinnacoteca de Brera amaga sorpreses tan emocionants com el *Crist mort* de Mantegna (que ens evoca Pasolini) o el *Sopar*

d'Emàús del Caravaggio, entre altres meravelles. Però hi ha molts més museus, d'antics i de moderns. I centenars de galeries. I antiquaris de tota mena. I les fantàstiques botigues de roba d'home i, sobretot, de dona. Tota la ciutat és un aparador ple d'atractius i de suggeriments. Un rept a la imaginació.

Diuen que està en decadència, que no és ja el que va ser fa una dècada. Potser és veritat. Diuen que des de fa anys no es realitza cap projecte urbà d'aquells impactants. No ho sé. Però passejar pels seus barris, els cèntrics i els perifèrics, els burgesos i els obrers, els comercials i els residencials és tota una experiència d'allò més recomanable. Sorpren la netedat, el bon gust dels milanesos. No trobes captaires. Ni gent marginada, com s'esdevé a les nostres ciutats. L'índex del 8% d'atur, una xifra quasi alemanya, potser n'és la causa. La sensació de seguretat, tant de dia com de nit, és absoluta. I això que la il·luminació pú-

blica és, si més no al centre històric, deficient. Antiga.

Les eleccions, que ja s'hauran celebrat quan açò es publique, van ser tema de conversa amb milanesos a restaurants i botigues. La gent jove, que admira Barcelona i enyora els nostres "magatzems", no semblava gaire interessada en el tema. Els majors de quaranta anys, la majoria, parlaven de Berlusconi com la gran esperança blanca que els defensarà de l'onada roja capitanejada per Occhetto. Amb una ansietat i una vehemència que em recorda els anys durs de l'anticomunisme franquista. La bipolarització sembla irremediable. Em va fer la sensació que alguns s'estan inventant un nou Duce. Però què el necessiten. I això és perillós. Però de moment la ciutat, amb els cartells de la campanya electoral correctament enganxats als llocs escaients, rebia la primavera amb la gala renovada dels seus jardins i dels seus balcons. I ser-hi era tot un privilegi.

Toni Mestre

Qui beneficia la mort de Colosio?

Mèxic viu amb intensitat els darrers mesos de la presidència de Carlos Salinas, qui, segons Antoni Castel, tindrà dificultats amb alguns sectors del seu partit.

Carlos Salinas de Gortari maleeix aquest any 1994 en què pensava acomiadar-se de la presidència mexicana amb el Tractat de Lliure Comerç (TLC o Nafta, com agradi més) i l'elecció del seu candidat, Luis Donaldo Colosio. L'entrada en vigor del TLC, l'1 de gener, fou deslluïda per la rebel·lió de Chiapas, i Colosio era assassinat, fa poc més d'una setmana, per un mecànic de nom Mario Aburto, que ha promès de no parlar ni sota tortura.

La mort de Colosio arriba en un mal moment per a Salinas, quan encara no s'ha refet del terratrèmol provocat per la revolta zapatista. La seva aposta pel diàleg sembla que no ha agradat a alguns sectors influents, com l'exèrcit i l'oligarquia rural dels estats del sud, defensors de la mà dura contra els rebels. No acaben d'entendre que un Govern fort hagués de negociar amb un grapat d'encaputxats, amb la mitjanceria de l'Església.

Però no és sols Salinas el damnificat. El brillant ex-ministre d'Exteriors, Ma-

Luis D. Colosio. La seva mort ha deixat el PRI sense un candidat clar.

nuel Camacho Solís, ha estat derrotat novament per Colosio. El cadàver d'aquest s'ha passejat per la porta de Camacho, recordant-li que la rebel·lia no és una virtut admesa en el rígid i hermètic Partit Revolucionari Institucional (PRI). Decebut perquè no havia estat el *destapado*, Camacho no s'havia plegat als designis de Salinas fins poc abans de la mort de Colosio, quan anuncià la seva renúncia a batallar per la presidència.

Com en tot atac contra el partit-institució, el cop més dur se l'enduen els qui estan fora del PRI. Cuauhtémoc Cárdenas, carismàtic malgrat la seva oratòria monòtona i ensopida, s'ha sentit dir el nom del porc. Els més histèrics, els mateixos que no li perdonen la seva dissidència perquè el consideren un membre esgarriat de la gran família del PRI, l'acusen d'estar interessat en la desestabilització de Mèxic i de mantenir vincles amb la guerrilla.

Els zapatistes esperen que la tempesta amaini per rendibilitzar la seva victòria